

Regenerativ praksis i dansk landbrug

Input til den Nationale Handlingsplan for mad

regenerativt
jordbrug

Regenerativ praksis repræsenterer en ny generation i landbruget

- 66 % er ml 25 - 44 år. 84 % er under 55 år. Til sammenligning er 50 % af *alle landmænd* over 55 år.
- 46 % er kvinder. 94 % af *alle landmænd* er mænd.
- Selvstændig
- Ufaglært (52 %), men med høj akademisk uddannelse (57 %)
- Ca. halvdelen (54 %) er økologisk certificeret
- Dyrker især gartneriafgrøder/grøntsager i permanente bede og har kødproduktion i holistisk afgræsningssystem
- Sælger til professionelle køkkener, i egen butik (stalddør/gårdbutik) eller som CSA

Drømmer du om at dyrke jorden?

Foreningen Regenerativt Jordbrug tilbyder en grundlæggende indførelse i det regenerative jordbrug gennem et kombineret praksis- og teoriforløb. Den Regenerative Jordbrugsskole er for dig, som drømmer om at dyrke mad til mange mennesker.

Den Regenerative Jordbrugsskole

Den Regenerative Jordbrugsskole forener drømmen om et (arbejds)liv, der bidrager til løsningen på klima- og biodiversitetskrisen, med praktisk erfaring med jordbrug og viden om iværksætteri forankret i et lokalsamfund.

- Elevbetalt undervisning med mesterlæreaftale med skolegårdene
- Lanceret i 2022
- Ca. 15 elever pr hold
- Grundforløb på første år, iværksætterforløb på andet år
- Undervisere med baggrund i praksis

FRA FODER TIL FØDE II

En ny vej for dansk landbrugsproduktion og fødevarerforbrug
inden for planetens grænser

Foder til Føde II

- Godt en fjerdedel af det nuværende landbrugsareal svarende til 680.000 hektar tages ud af dyrkning og lægges ud til afgræsset natur og skov.
- Kun en lille del af det dyrkede landbrugsareal - ca. 25% i form af kløvergræs ud over de permanente græsarealer - går til foder.
- Langt større areal, ca. 60 %, bruges til afgrøder direkte til human konsum
- Danmark bliver selvforsynende med foder
- Antallet af husdyr er tilpasset den tilgængelige mængde foder der produceres i Danmark, hvilket betyder at der årligt vil være ca. 610.000 kreaturer, 1,3 mio. slagtesvin, og 33 mio. stykker fjerkræ. Alle dyr holdes ude eller har adgang til det fri.

regenerativt
jordbrug

regenerativt
jordbrug

De grundlæggende principper i regenerativt jordbrug

Princip 1: Jordbrug skal sørge for jorddække med kontinuerligt og artsrigt grønt

Brug af efterafgrøder, flerårige afgrøder, undersåning og vedplanter, bidrager til øget fotosyntese, flere levende rødder og dermed øget liv i jorden, samt øget binding af kulstof i biomasse og jord.

Princip 2: Jordbrug skal forstyrre jorden mindst muligt

Minimal jordbearbejdning, herunder at smide ploven, styrker jordens naturlige mikroliv, opbygger jordens struktur og forebygger erosion.

Det organiske materiale, der er indlejret i jorden, vil ved jordbearbejdningen blive eksponeret for mere ilt og nedbrydes, hvilket betyder kulstof tab til atmosfæren.

Princip 3: Jordbrug skal understøtte det mikrobielle jordliv

Jo mere liv og diversitet der er i jorden, desto sundere og mere modstandsdygtig vil den være f.eks. for ekstremt vejr. Et gram jord kan rumme en kilometer svampe-hyfer og en milliard bakterier.

Græssende dyr, kompost eller inokulering af frø kan være med til at booste mikrolivet i jorden. Reduceret jordbearbejdning, jorddække og levende rødder året rundt, kan optimere forholdene for mikrolivet.

Princip 4: Jordbrugsdyr skal på græs og integreres i dyrkningssystemer

Jo mere liv og diversitet der er i jorden, desto sundere og mere modstandsdygtig vil den være f.eks. for ekstremt vejr. Et gram jord kan rumme en kilometer svampe-hyfer og en milliard bakterier.

Græssende dyr, kompost eller inokulering af frø kan være med til at booste mikrolivet i jorden. Reduceret jordbearbejdning, jorddække og levende rødder året rundt, kan optimere forholdene for mikrolivet.

Princip 5: Jordbrug skal baseres på recirkulering

I regenerativt jordbrug kigges der med et kritisk helhedsblik på ressource in- og output i hele produktionen med henblik på at skabe cirkulære kredsløb. Det kræver et opmærksomt blik på sammenhæng mellem jordbrug, samfund og økosystemer, og en forståelse for at landbrug i langt højere grad skal vige plads for mere natur.

Refleksioner over handlingsplanen fra et jordbrugspraksis-perspektiv

- En CO2-afgift bør være differentieret, kontekstbaseret og tage højde for produktionsmetoden.
- Hektarstøtten bør justeres, så det ikke alene er antallet af hektar der afgør støtten. Støtten bør baseres på kontinuerlig opbygning af jord og mikroliv i produktionen med hensyn til konteksten og produktionsformen.
- Klar økonomisk model for, hvordan store industrialiserede dyreproduktioner kan opkøbes og omlægges til anden praksis ifm generationsskifte.
- Opstartsstøtte til unge landmænd; normtiden skal tage højde for intensive dyrkningsmetoder hos fx regenerative frilands-gartnerier.
- Behov for at gentænke udbuds- og indkøbsmodellerne for offentlige køkkener således at lokale råvarer og småskala også kan byde ind.
- Vi har brug for at understøtte generationsskiftet i landbruget og hjælpe unge jordbrugere med at overtage jorden.
- Bedre samarbejde mellem naturpleje og landbrug på kommunalt niveau

**Læs mere på
Regenerativ.dk**

regenerativ@regenerativ.dk

regenerativt
jordbrug